

A XII-a CONFERINȚA INTERNAȚIONALĂ A COMITETULUI „EIRENE“

Conferințele internaționale ale Comitetului „Eirene” de încurajare a studiilor clasice în țările socialiste se succed, începând de la constituirea acestuia în 1957, cu o remarcabilă frecvență. Țării noastre i-a revenit în două rânduri cinstea de a găzdui asemenea conferințe, mai întâi la Eforie, în 1960, iar recent la Cluj, unde în primele zile ale lunii octombrie 1972 au avut loc lucrările celei de-a XII-a Conferințe. Organizarea acesteia s-a datorat unui comitet prezidat de regretatul acad.

C. Daicoviciu având ca vicepreședinți pe acad.

Al. Graur și pe prof. D.M. Pippidi, ca secretar pe prof. I. Fischer, iar ca președinte, respectiv secretar al Comitetului local din Cluj pe prof. N. Lascu și pe D. Protase; s-a adăugat asistența unui grup de tineri și neobosiți secretari: E. Poghir, G. Mîrza, M. Vornicu, N. Gudea.

Rezultatul a fost o conferință importantă care a întrunit specialiști de prestigiu — pe unii dintre aceștia ca invitați de onoare — atât din țările socialiste, cât și din Anglia, Austria, Belgia, Elveția, Franța, Grecia, Italia, Olanda, R. F. Germania, S.U.A. În consecință, numărul comunicărilor a fost remarcabil, depășind cifra de o sută, și impunând desfășurarea lucrărilor în mai multe secții paralele: Lingvistică, Istorie literară, Istorie, Istoria filozofiei, a științelor și a religiei, Arheologie, Latină medievală și supraviețuirea antichității. S-a adăugat o secție de epigrafie, concepută de la început — și realizată cu mult profit — ca un Seminar epigrafic, ale cărui lucrări au fost conduse de prof. H. G. Pflaum (Franța). Nu s-a neglijat nici hotărârea luată la Brno, în 1966, ca la fiecare Conferință „Eirene” să aibă loc și un Colocviu de micenologie.

În afara acestor secții s-au prezentat câteva comunicări în ședințe plenare la deschiderea și la închiderea Conferinței: P. Oliva (R. S. Cehoslovacă): Solon in der Darstellung der Komödie; S. I. Utcenko (U.R.S.S.): Politiceskie tendencii traktata Cicerona De officiis; J. Straub (R.F.G.): Imperium, pax, libertas. Roms universal Herrschaftsanspruch im Geschichtsbild des Tacitus; J. Ernst (Franța): Problèmes bibliographiques dans le domaine de l'antiquité gréco-latine; J. Knobloch (R.F.G.): Lateinische Wortforschung und indo-germanische Etymologie; I. Borzsák (R. P. Ungară): Ist Tacitus ein lateinischer Manierist?

Lista completă a comunicărilor prezentate în secții ar fi foarte interesantă și variată, dar și foarte lungă. Din acest ultim motiv, și având în vedere și faptul că textele integrale ale acestor

comunicări, însoțite de discuțiile aferente vor fi publicate nu peste mult timp în Actele Conferinței, ne vom limita aici doar la câteva semnalări, care să fie mai apropiate de profilul Buletinului Monumentelor Istorice și de preocupările cititorilor săi.

Aproape jumătate din numărul total al comunicărilor au vizat probleme de lingvistică și de istorie literară, distribuindu-se în mod aproximativ egal în aceste două secții. Alături de contribuțiile participanților străini, acelea ale cercetătorilor români, variate ca subiecte, au suscitat în repetate rânduri un interes deosebit și elogii marcate. Aprecieri similare se pot face pentru comunicările, mai puține la număr, prezentate în secția de Istorie a filozofiei, a științelor și a religiei, cât și la Colocviul de micenologie, și dintre care menționăm numai pe cele ce au tratat probleme legate de istoria țării noastre: S. Sanie: La religion égyptienne en Dacie și I. Ionescu: Le problème des gemmes gnostiques découvertes sur le territoire de la Roumanie.

Pondere istoriei și în special a arheologiei a fost destul de mică în ansamblul Conferinței, participarea oaspeților fiind mai restrânsă în aceste secții, care au fost susținute în mare măsură de contribuțiile românești. Comunicările prezentate la secția de Istorie au fost: R. Schottlaender (R.D.G.): Tacitus als Wegbereiter des Wiederaufstiegs; J. Harmatta (R. P. Ungaria): Der östliche Hintergrund des römisch-parthischen Krieges unter Marcus Aurelius; H. Daicoviciu (R. S. România): Dion Cassius et Sarmizegetusa; R. Günther (R.D.G.): Stadt und Dorf im römischen Rheinland im 2/3 Jahrhundert; M. Jacotă: (R.S. România): Tradition et progrès dans les relations sociales au II-e siècle; Gh. Ciulei (R.S. România): La mancipation dans les triptyques de Transilvanie; I. Huchthausen (R.D.G.): Frauen als Korrespondentinnen der kaiserlichen Kanzlei; D. B. Șolov (U.R.S.S.): Etniceskie i socialno-ekonomiceskie processy v Severnom Pricernomorje vo II veke n. e.; Th. Sarikakis (Grecia): La création de la province procuratorienne d'Epire; Gh. Papuc (R.S. România): Nouvelles données concernant la construction de la cité de Tropaeum Traiani; A. Popescu (R.S. România): La Dacie et l'énigme de Gaius. Întrucât comunicările prezentate în cadrul Seminarului epigrafic au tratat în cea mai mare parte probleme legate de istoria veche a României le cităm în continuare. Cu excepția celor două comunicări despre A. Didius Gallus, sus-

ținute de L. Vidman (R.S. Cehoslovacă) și de L. Petersen (R.D.G.), celelalte contribuții revin cercetătorilor români (în ordinea prezentării): A. Popa: Une nouvelle inscription dédiée à Liber Pater; D. M. Pippidi: La date du foedus entre Rome et Callatis; R. Vulpe: Fabius Pompeianus, gouverneur de la Mésie Inférieure; I. Pișo: P. Furius Saturninus, Légit de la Dacie Supérieure; A. Aricescu: Un nouveau document épigraphique des Aufidii au Bas-Danube; M. Munteanu: Observations sur les anthroponymes des Besses des villages de la Scythie Mineure; A. Rădulescu: Amphores à inscriptions de l'édifice à mosaïque de Constanza; E. Doruțiu-Boilă: Die Zerstörung Histrias im Lichte der Epigraphik und der neueren Historia-Augusta-Forschung; A. Ștefan: Le début de la domination romaine dans le Pont Gauche: date et circonstances; I. I. Russu: Zu den Statthaltern der Provinz Raetien; N. Gostar: Les titres „Dacicus Maximus” et „Carpicus Maximus”. În sfârșit, cele câteva comunicări de arheologie: D. Protase (R. S. România): Le problème de la colonisation des Daces libres et des Carpes en Dacie romaine; S. Dolinescu-Ferche (R. S. România): Eléments romains pendant les III—IV-e siècles sur le territoire de la Valachie; O. Pelikan (R. S. Cehoslovacă): Eine neue römische Station bei Trnava (Tirnavu); J. Winkler, G. Păiuș (R. S. România): Der dakisch-römische Hügel von Cicău; M. M. Kobylina (U.R.S.S.): Varvarizacii grecskih tipov terakot v Severnom Pricernomorje; N. I. Sokol'skij (U.R.S.S.): Novye raskopki v Kerpah; I. D. Marcenko (U.R.S.S.): Nekotore itogi izucenija Panticapeia VI—V vv. do n.e.

Utilitatea științifică directă a lucrărilor Conferinței a fost dublă, ca de obicei, de statornicirea de relații directe între specialiști, într-o atmosferă de deplină colaborare, cât și de destinderea și profitul pe care le-au procurat concertul Orchestrei Filarmonice din Cluj și excursia la Ulpia Traiana, oferite de comitetul de organizare. Cu aceeași ospitalitate, participanților străini li s-a creat posibilitatea unor excursii suplimentare, la sfârșitul Conferinței, la cetățile dacice din Munții Orăștiei și la mănăstirile din Moldova.

În ședința festivă de închidere, șafeta organizării acestor întâlniri — devenite tradiționale — ale clasicistilor din țările socialiste a fost trecută colegilor din R. S. F. Iugoslavia, proxima conferință „Eirene” urmînd să aibă loc la Dubrovnic.

ALEXANDRA ȘTEFAN